

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

3 päivänä kesäkuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – Jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälisen toimivallan määrittäminen – 5 artiklan 1 kohta – Työntekijä, joka on jäsenvaltion kansalainen – Kyseisen jäsenvaltion konsuliedustuston kanssa toisessa jäsenvaltiossa tehty sopimus – Työntekijän tehtävät – Kyseessä ei ole julkisen vallan oikeuksien käyttö

Asiassa C-280/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sofiyski Rayonen sad (Sofian piirituomioistuin, Bulgaria) on esittänyt 27.5.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 25.6.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

ZN

vastaan

Generalno konsultstvo na Republika Bulgaria v grad Valensia, Kralstvo Ispania,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja N. Wahl sekä tuomarit F. Biltgen ja J. Passer (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Bulgarian hallitus, asiamiehinään M. Georgieva ja L. Zaharieva,
- Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek, J. Vlácil ja I. Gavrilova,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Heller ja G. Koleva,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) 5 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen kanssa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat ZN ja Generalno konsulstvo na Republika Bulgaria v grad Valensia, Kralstvo Ispania (Bulgarian tasavallan pääkonsulaatti Valenciassa (Espanja), jäljempänä pääkonsulaatti) ja jossa vaaditaan korvauksen maksamista hyvityksenä pitämättä jääneistä vuosilomista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 3, 4, 5 ja 15 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(3) [Euroopan] unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta muun muassa helpottamalla oikeussuojan saatavuutta erityisesti yksityisoikeudellisissa asioissa tuomioistuimessa annettujen päätösten ja muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen avulla. Tällaisen alueen luomiseksi asteittain unionin on määrä hyväksyä toimenpiteitä, jotka koskevat oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, erityisesti sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan sitä edellyttäessä.

(4) Eräät tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevien kansallisten sääntöjen väliset erot vaikeuttavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja varmistaa, että jäsenvaltiossa annetut tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin, ovat välttämättömiä.

(5) Tällaiset säännökset kuuluvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklassa tarkoitetun yksityisoikeudellisia asioita koskevan oikeudellisen yhteistyön piiriin.

— —

(15) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden olisi oltava hyvä, ja niiden olisi perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella. Vastaajan kotipaikan tuomioistuimen olisi aina oltava toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riita-asian kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.”
- 4 Kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Sitä ei erityisesti sovelleta vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (acta iure imperii).

– –”

- 5 Kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän luvun 2–7 jakson säännösten nojalla.”

- 6 Kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa

- 1) a) sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä,
- b) jollei toisin ole sovittu, tätä säännöstä sovellettaessa kanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka on
 - irtaimen kaupassa se paikkakunta jäsenvaltiossa, minne tavarat sopimuksen mukaan toimitettiin tai oli toimitettava,
 - palvelujen osalta se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava,
- c) jollei sovelleta b alakohtaa, sovelletaan a alakohtaa”.

- 7 Mainitun asetuksen 5 jaksossa säädetään toimivallasta työsopimusta koskevista asioista. Saman asetuksen 20 artiklassa, joka kuuluu kyseiseen jaksoon, säädetään seuraavaa:

”1. Työsopimusta koskevassa asiassa tuomioistuimen toimivalta määräytyy tämän jakson säännösten mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6 artiklan, 7 artiklan 5 alakohdan ja, kun on kyse työnantajaa vastaan nostetusta kanteesta, 8 artiklan 1 [ala]kohdan soveltamista.

2. Kun työntekijä tekee työsopimuksen sellaisen työnantajan kanssa, jolla ei ole kotipaikkaa jäsenvaltiossa mutta jolla on jossakin jäsenvaltiossa sivuliike, agentuuri tai muu toimipaikka, työnantajalla katsotaan sivuliikkeen, agentuurin tai muun toimipaikan toimintaa koskevista riita-asioissa olevan kotipaikka kyseisessä jäsenvaltiossa.”

- 8 Asetuksen 21 artiklassa, joka myös kuuluu 5 jaksoon, säädetään seuraavaa:

1. Sellaista työnantajaa vastaan, jolla on kotipaikka jäsenvaltiossa, voidaan nostaa kanne

- a) sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa tällä on kotipaikka; tai
- b) toisessa jäsenvaltiossa
 - i) sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin työntekijä tavallisesti työskentelee, tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin hän viimeksi työskenteli, tai
 - ii) jos työntekijä ei tavallisesti työskentele tai työskennellyt missään yksittäisessä maassa, sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä työntekijän palvelukseen ottaneen työnantajan toimipaikka sijaitsee tai sijaitsi.

2. Sellaista työnantajaa vastaan, jolla ei ole kotipaikkaa jäsenvaltiossa, voidaan nostaa kanne jäsenvaltion tuomioistuimessa 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.”

Bulgarian oikeus

Työlaki

- 9 Työlain (Kodeks na truda) 362 §:ssä säädetään seuraavaa:

”– Työsuhderiidoissa, joissa asianosaisina ovat työntekijät, jotka ovat Bulgarian kansalaisia ja työskentelevät ulkomailla, ja ulkomailla olevat bulgarialaiset työnantajat, toimivaltaisia ovat Sofian tuomioistuimet. Jos työntekijä on vastaajana, toimivaltaisia tuomioistuimia ovat hänen asuinpaikkansa tuomioistuimet.”

Diplomaattipalveluista annettu laki

- 10 Diplomaattipalveluista annetun lain (Zakon za diplomaticheskata sluzhba) 21 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) – Bulgarian tasavallan ulkomaanedustustot ovat ulkoministeriön organisaatioon kuuluvia alueellisia yksiköitä, jotka harjoittavat diplomaatti- ja/tai konsulitoimintaa jossain toisessa valtiossa tai kansainvälisissä hallitustenvälisissä järjestöissä.

(2) Ulkomaanedustustoja ovat

1. suurlähetystöt
2. pysyvät edustustot ja pysyvät delegaatiot kansainvälisissä hallitustenvälisissä järjestöissä
3. pääkonsulaatit, konsulaatit, varakonsulaatit ja konsulitoimipaikat
4. diplomaattien käytössä olevat toimistot ja yhteystoimistot
5. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa 8.12.1969 hyväksytyssä – erityistehtäviä koskevassa yleissopimuksessa tarkoitetut erityisedustustot.

(3) Ulkomaanedustustojen avaamisesta, toimintamuodon vahvistamisesta ja sulkemisesta päättää ministerineuvosto ulkoministerin esityksestä.”

- 11 Diplomaattipalveluista annetun lain 22 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Ulkomaanedustusto koostuu Wienissä 18.4.1961 tehdyssä diplomaattisia suhteita koskevassa yleissopimuksessa – –, Wienissä 24.4.1963 tehdyssä konsulisuhteita koskevassa yleissopimuksessa – – sekä erityistehtäviä koskevassa yleissopimuksessa tarkoitetuista edustuston päälliköistä, diplomaattisen henkilökunnan jäsenistä, hallinnollisen ja teknillisen henkilökunnan jäsenistä sekä palveluskunnan jäsenistä.

(2) Ulkomaanedustustossa voidaan perustaa toimistoja edustuston toimintamuodon, tehtävien ja henkilökunnan mukaan.

– –”

- 12 Kyseisen lain 80 §:n sanamuoto on seuraava:

”Ulkomaanedustuston päällikkö voi tehdä työsopimuksen paikallisen asukkaan kanssa ulkoministerin kirjallisella luvalla, joka myönnetään perustellun lausunnon perusteella.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 13 ZN on Bulgarian kansalainen, jonka kotipaikka on Sofia ja jolla on oleskelulupa Espanjassa, missä hän tarjosi pääkonsulaatin toimintaan liittyviä palveluja palvelun tarjoajana.
- 14 ZN nosti 30.4.2019 Bulgariassa pääkonsulaattia vastaan kanteen, jossa hän vaati yhtäältä työsuhteensa tunnustamista ja toisaalta korvauksen maksamista hyvityksenä pitämättä jääneistä vuosilomista eli ajanjaksolla 2.1.2013–29.6.2017 120 käyttämättömän vuosilomapäivän osalta, mikä vastaa 30 päivää vuodessa.
- 15 ZN esittää, että hän tarjosi mainittuna ajanjaksona pääkonsulaatin kanssa tehdyn kuuden peräkkäisen sopimuksen nojalla palveluja, jotka liittyivät asiakirjojen vastaanottamiseen Bulgarian kansalaisten konsulaatissa vireille panemissa asioissa ja näiden asiakirjojen hallinnointiin.
- 16 ZN väittää, että diplomaattipalveluista annetun lain mukaan Bulgarian tasavallan edustustot saavat ottaa henkilöitä palvelukseensa ainoastaan sellaisen työsopimuksen nojalla, jossa vahvistetaan työnantajan ja työntekijän välinen suhde. Tältä osin ZN täsmentää, että asiassa tehdyt sopimukset täyttävät Bulgarian lainsäädännössä asetetut työsopimuksen sisältöä koskevat vaatimukset.
- 17 Pääkonsulaatti puolestaan kiistää Bulgarian tuomioistuinten toimivallan ratkaista pääasia ja väittää, että Espanjan tuomioistuimet ovat toimivaltaisia ZN:n asemapaikan tuomioistuimina.
- 18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epävarma rajat ylittävistä vaikutuksista, koska pääasiassa on kyse bulgarialaisesta työntekijästä ja bulgarialaisesta työnantajasta ja koska heidän välinen oikeussuhteensa liittyy läheisesti Bulgarian tasavaltaan.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että Bulgarian lainsäädännössä säädetään nimenomaisesti, että kun kyse on ulkomaille sijoittautuneen bulgarialaisen työnantajan ja ulkomaille työskentelevän Bulgarian kansalaisen välisestä sopimuksesta, ainoastaan Bulgarian tuomioistuimet voivat tutkia mahdolliset riita-asiat. Koska pääkonsulaatti on toisessa jäsenvaltiossa sijaitseva Bulgarian valtion viranomaisen sivutoimipaikka ja koska sen toiminta liittyy pääasiallisesti Bulgarian kansalaisille tarjottaviin palveluihin, asetusta N:o 1215/2012 ei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan sovelleta riita-asioihin, joissa asianosaisina ovat jäsenvaltion kansalaiset ja saman jäsenvaltion konsuliedustustot, jotka sijaitsevat toisessa jäsenvaltiossa.
- 20 Tässä tilanteessa Sofiyski Rayonen sad (Sofian piirituomioistuin, Bulgaria) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että asetusta on sovellettava määritettäessä jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa riita-asiassa, jossa ovat vastakkain tästä jäsenvaltiosta lähtöisin oleva työntekijä ja tämän jäsenvaltion konsulaatti toisen jäsenvaltion alueella, vai onko näitä säännöksiä tulkittava siten, että tällaiseen riita-asiaan on sovellettava sen jäsenvaltion kansallisia toimivaltasäännöksiä, jonka kansalaisia tai edustajia molemmat asianosaiset ovat?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että sitä sovelletaan määritettäessä jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa ratkaista riita-asia, jossa asianosaisina ovat jäsenvaltion työntekijä ja tämän jäsenvaltion konsuliviranomainen, joka sijaitsee toisen jäsenvaltion alueella.

- 22 Vastauksen antaminen ennakkoratkaisukysymykseen, joka koskee asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen kanssa, edellyttää sen ratkaisemista, voidaanko asetusta N:o 1215/2012 soveltaa pääasian taustalla olevaan tilanteeseen.
- 23 Tässä yhteydessä on ensinnäkin tarkasteltava, kuuluuko pääasia asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna siviili- ja kauppaoikeudellisena asiana.
- 24 Siltä osin kuin asetus N:o 1215/2012 korvaa tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1), unionin tuomioistuimen viimeksi mainitun asetuksen säännöksistä antama tulkinta pätee myös asetuksen N:o 1215/2012 säännösten osalta, mikäli näiden molempien unionin oikeuden säädösten säännösten voidaan katsoa vastaavan toisiaan (tuomio 16.11.2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Tältä osin on todettava, että asetuksen N:o 44/2001 1 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa. Siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteen tulkinta johtaa siihen, että tietyt tuomioistuinten ratkaisut jäävät kyseisen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle joko oikeusriidan asianosaisten välisten oikeussuhteiden laatua tai oikeusriidan kohdetta luonnehtivien tekijöiden vuoksi (ks. mm. tuomio 28.4.2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Unionin tuomioistuin on siis katsonut, että vaikka tietyt viranomaisen ja yksityisen väliset oikeusriidat saattavatkin kuulua asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan, näin ei ole viranomaisen käyttäessä julkista valtaa. Nimittäin se, että yksi oikeusriidan asianosaisista käyttää julkisen vallan oikeuksia, koska se käyttää yksityisten välisiin suhteisiin sovellettaviin sääntöihin nähden poikkeuksellisen laajaa valtaa, estää sen, että tällainen oikeusriita olisi asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu siviili- ja kauppaoikeudellinen asia (ks. tuomio 28.2.2019, Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Unionin tuomioistuin on todennut kolmannen valtion suurlähetystön, joka sijaitsee jäsenvaltiossa, ja sen työntekijöiden välisen riita-asian osalta, että – kuten Wienissä 18.4.1961 tehdyn diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen 3 artiklassa todetaan – suurlähetystön tehtäviin kuuluvat pääasiassa lähettävän valtion edustaminen, sen etujen suojaaminen ja lähettävävaltion ja vastaanottajavaltion välisten suhteiden edistäminen. Suurlähetystö voi kaikkien julkisten yksiköiden tavoin näitä tehtäviä hoitaessaan toimia iure gestionis, ja sille voi syntyä yksityisoikeudellisia oikeuksia ja velvollisuuksia esimerkiksi yksityisoikeudellisten sopimusten tekemisen perusteella. Tilanne on tällainen, kun se tekee työsopimuksen sellaisen henkilön kanssa, joka ei hoida tehtäviä, jotka merkitsevät julkisen vallan käyttämistä (tuomio 19.7.2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, 49 kohta).
- 28 Näin on sitäkin suuremmalla syyllä myös silloin, kun on kyse riita-asiasta, joka koskee pääkonsulaattia ja henkilöä, joka tarjoaa siellä palveluja henkilökohtaisina työsuorituksina, jotka liittyvät asiakirjojen vastaanottamiseen Bulgarian kansalaisten konsulaatissa vireille panemissa asioissa ja näiden asiakirjojen hallinnointiin, kun nämä suoritukset eivät kuulu julkisen vallan käyttöön eikä vaarana ole, että niillä puututtaisiin Bulgarian tasavallan turvallisuusintresseihin (ks. vastaavasti tuomio 19.7.2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, 56 kohta).
- 29 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisesta sopimuksesta johtuva riita-asia voi kuulua asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan siviili- ja kauppaoikeudellisena asiana. On kuitenkin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä ratkaista kaikki pääasian tosiseikat huomioon ottaen, onko asia näin.

- 30 Toiseksi rajat ylittävästä tekijästä, jonka olemassaolo on kyseisen asetuksen soveltamisen edellytyksenä, on todettava, että vaikka asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 3 ja 26 perustelukappaleessa käytetään käsitettä rajat ylittävät riita-asiat, asetuksessa ei määritellä kyseistä käsitettä.
- 31 Eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1896/2006 (EUVL 2006, L 399, s. 1) 3 artiklan 1 kohdassa määritellään rajat ylittävän asian vastaava käsite siten, että sillä tarkoitetaan asiaa, jossa vähintään yhdellä asianosaisella on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu (tuomio 7.5.2020, Parking ja Interplastics, C-267/19 ja C-323/19, EU:C:2020:351, 33 kohta).
- 32 Koska molemmat asetukset kuuluvat siviilioikeudellisissa asioissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, tehtävän oikeudellisen yhteistyön alaan, unionin lainsäätäjän niissä käyttämien vastaavien käsitteiden tulkinta on yhdenmukaistettava (tuomio 7.5.2020, Parking ja Interplastics, C-267/19 ja C-323/19, EU:C:2020:351, 35 kohta).
- 33 Unionin tuomioistuin on katsonut kyseisen 3 artiklan 1 kohdan perusteella, että kun maksamismääräysmenettelyn hakijan kotipaikka on muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa tuomioistuin sijaitsee, oikeusriita on luonteeltaan rajat ylittävä ja kuuluu näin ollen asetuksen N:o 1896/2006 soveltamisalaan (tuomio 7.5.2020, Parking ja Interplastics, C-267/19 ja C-323/19, EU:C:2020:351, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Tässä yhteydessä on todettava, että kun suurlähetystö tekee valtion nimissä työsopimuksen, se on asetuksen N:o 44/2001 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu toimipaikka, kun työntekijän, jonka kanssa sopimus on tehty, tehtävät liittyvät suurlähetystön vastaanottajavaltiossa suorittamaan hallinnointitoimintaan (tuomio 19.7.2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, 52 kohta).
- 35 Tämä johtopäätös on tehtävä sitäkin suuremmalla syyllä silloin, kun työsopimusta ei ole tehnyt suurlähetystö vaan pääkonsulaatti, kunhan 19.7.2012 annetun tuomion Mahamdia (C-154/11, EU:C:2012:491) 48 kohdassa luetellut edellytykset täyttyvät.
- 36 Analogisesti on katsottava, että pääkonsulaatti on asetuksessa N:o 1215/2012 tarkoitettu toimipaikka, koska se täyttää unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetut kriteerit. Täsmällisemmin ilmaistuna pääkonsulaatti esiintyy ulospäin ulkoministeriön organisaatioon kuuluvana pysyvänä alueellisena yksikkönä. Pääkonsulaatti edustaa ministeriötä vastaanottajavaltiossa, sitä johtaa pääkonsuli ja sillä voi olla itsenäisiä yksityisoikeudellisia oikeuksia ja velvollisuuksia. Tämän seurauksena konsulaattia voidaan pitää toimintakeskuksena 19.7.2012 annetun tuomion Mahamdia (C-154/11, EU:C:2012:491) 49 ja 50 kohdassa todetun mukaisesti.
- 37 Tästä seuraa, että yhdellä asianosaisella on katsottava olevan kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu, koska konsulaatti on jäsenvaltion ”toimipaikka” toisessa jäsenvaltiossa.
- 38 Tässä yhteydessä on muistutettava, että pääasiassa kyseessä olevat palvelusuorituksia koskevat sopimukset on tehty Espanjassa ja että näiden sopimusten mukaiset velvoitteet on täytetty tässä samassa jäsenvaltiossa.
- 39 Edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että pääasialla on rajat ylittäviä vaikutuksia.
- 40 Koska ennakkoratkaisukysymys koskee vain sitä, sovelletaanko asetusta N:o 1215/2012, eikä se koske Bulgarian tai Espanjan tuomioistuinten toimivallan määrittämistä nyt käsiteltävässä asiassa, on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä tehdä johtopäätökset Bulgarian työlain 362 §:n soveltamisesta.

- 41 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen kanssa, on tulkittava siten, että sitä sovelletaan määritettäessä jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa ratkaista riita-asia, jossa asianosaisina ovat jäsenvaltion työntekijä, joka ei käytä julkista valtaa, ja tämän jäsenvaltion konsuliviranomainen, joka sijaitsee toisen jäsenvaltion alueella.

Oikeudenkäyntikulut

- 42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen kanssa, on tulkittava siten, että sitä sovelletaan määritettäessä jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa ratkaista riita-asia, jossa asianosaisina ovat jäsenvaltion työntekijä, joka ei käytä julkista valtaa, ja tämän jäsenvaltion konsuliviranomainen, joka sijaitsee toisen jäsenvaltion alueella.

Allekirjoitukset